

Oornecrose, kannibali

Oornecrose en oorbijten bij gespeende biggen zorgen vaak voor kopzorgen.

In sommige gevallen gaan biggen zelfs over tot flankbijten of pootbijten en dan wordt het echt kannibalisme. Een eenduidige oorzaak, bijvoorbeeld een bacteriële infectie, is niet aan te wijzen. Wel weten we zo langzamerhand welke omstandigheden allemaal kunnen bijdragen aan vergroting van het probleem.

Een slecht stalklimaat is er daar één van.

Oorzaak oornecrose

Enkele factoren die van invloed zijn op het ontstaan van oornecrose zijn een hoge hokbezetting, het mengen van tomen, afwijkend gedrag (door te weinig afleiding), een te gering aantal voer- of drinkbakken en het soort voer. Als de varkens iets onder de leden hebben (diarree, luchtwegproblemen, PMWS) heeft dat ook een averechts effect. Maar de belangrijkste factor, naast het voersysteem, lijkt toch het stalklimaat te zijn. Ook het feit dat het probleem in de zomerperiode vaak meer voorkomt, wijst in die richting.

Belang goed stalklimaat

Een goedwerkend ventilatiesysteem, en dus een goed stalklimaat, is zeer belangrijk voor de gezondheid van de varkens én van de varkenshouder. Gezondheidsproblemen die verband houden met een slecht stalklimaat zijn in de eerste plaats ademhalingsaandoeningen, maar ook kannibalisme, verhoogde

uitval en een slechte groei. Slechte klimaatomstandigheden vormen een chronische stressfactor. Dat beïnvloedt enerzijds het gedrag en anderzijds verzwakt het de afweer van varkens tegen infectieziekten. Als bovendien hokbevuiling optreedt, heeft dat weer ongunstige gevolgen voor de infectiedruk (ziektekiemen in de mest) en voor het stalklimaat zelf: meer mestgasen in de stal (o.a. ammoniak).

Signalen klimaatproblemen

Als veehouder kunt u al een indruk van het stalklimaat krijgen door te letten op signalen van de varkens zelf. Enkele voor de hand liggende symptomen zijn hoesten, niezen of ademhalingsmoeilijkheden en afwijkend gedrag zoals onrust en afwijkend liggedrag. Ook minder specifieke symptomen kunnen wijzen op stalklimaatproblemen, zoals kannibalisme, een verhoogde activiteit/

Voorbeelden uit de praktijk

Bedrijf 1

Dit zeugenbedrijf heeft oornecroseproblemen op de gespeende biggenafdeling met plafondventilatie. Door voerverandering was het probleem enigszins verminderd. Toch heeft in sommige afdelingen ongeveer 80% van de biggen zwarte puntjes aan de oren. In het verleden was al eens een klimaatmeting verricht en nu heeft men opnieuw een klimaatonderzoek laten doen. Het eerste wat opvalt is dat er sprake is van enige overbezetting, waardoor ook de luchtbeweging beïnvloed wordt.

Bij het meten van het klimaat komen enkele punten ter verbetering aan het licht. Bij de rookproef blijkt dat via de deur ook lucht naar binnen wordt gezogen. Het vermoeden bestaat dat ook putventilatie voorkomt, doordat lucht via de deur de hokken in kan "vallen".

De temperaturen in de afdelingen zijn aan de hoge kant, ook bij een lage buitentemperatuur. Dit kan komen door-

dat de luchtinlaat voor een groot deel verstopt zit. Verder worden een paar kleine aanpassingen geadviseerd aan de instellingen van de klimaatapparatuur.

Bedrijf 2

Bij dit bedrijf kwam naast kannibalisme ook luchtwegproblemen voor bij de gespeende biggen. De gespeende biggen zijn gehuisvest in een afdeling met grondkanaalventilatie. Uit de temperatuurlijsten komt naar voren dat het in de afdeling vaak véél kouder is dan de ingestelde temperatuur. Hiervoor zijn de instellingen van de klimaatcomputer aangepast. Het aantal dieren in de afdeling verschilt soms behoorlijk, met een variatie van ongeveer vijftig speenbiggen. Dit vraagt om verschillende temperaturen en instellingen en daar was geen rekening mee gehouden.

sme en stalklimaat



agressiviteit, conditievverschillen binnen koppels, een hoger uitvalpercentage en hogere voederconversie. Eén van de problemen waardoor de GD vaak benaderd wordt voor een stalklimaatonderzoek is kannibalisme.

Stalklimaatonderzoek van GD

Een eenmalig stalklimaatonderzoek resulteert in een momentopname waarbij niet altijd de werkelijke situatie in de stal direct duidelijk is. Daarom worden voorafgaand aan het klimaatbezoek temperatuurlijsten naar de veehouder toegestuurd. Hierop kan men minimum- en maximumtemperatuur noteren van de afdeling en de buitentemperatuur over een periode van bijvoorbeeld tien dagen.

Tijdens een GD-bedrijfsbezoek worden vervolgens gegevens verzameld over:

- instellingen klimaatapparatuur
- luchtbeweging in de stal
- gegevens van voeler t.o.v. gegevens op dierniveau

- luchtinlaat
- ventilator

Ook wordt het volgende gemeten:

- temperatuur (ruimte en oppervlakte)
- relatieve luchtvochtigheid
- ammoniak (NH_3) als indicatie van ventilatieniveau, putventilatie en eventueel hokbevuiling.
- kooldioxide (CO_2) als indicatie van de mate van ventileren
- lichtsnelheid.

Uniek is het gebruik van een infraroodcamera voor het opsporen van leklucht

Herkent u de signalen? Neem dan contact op met de GD voor het aanvragen van een klimaatonderzoek. Bel voor meer informatie 0900-1770 of mail naar m.meijerink@gddeventer.com